

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)

«АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА»

V-й семестр, 2024-2025 н.р.

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність
015 Професійна освіта
Освітньо-науковий ступінь
доктор філософії

Назва кафедри та керівництво асистентською практикою

Кафедра педагогіки

Керівник практики: Дем'яненко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки педагогічного факультету

Інформація про викладача на сайті факультету: <https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-pf-npu/pro-kafedru-ped>

Лінк у Google Scholar: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=ZTFYVsoAAAAJ&hl=uk>

E-mail: n.m.demianenko@npu.edu.ua

I. Основна мета/цілі асистентської практики

Мета: підготовка майбутніх докторів філософії до розв'язання комплексних проблем у методиці професійної освіти, формуванні відповідних педагогічних кадрів для неї, контекстній дослідницько-інноваційній діяльності, розвитку практики професійної освіти. **Завдання:** актуалізація опорних знань аспірантів із психолого-педагогічних, професійно орієнтованих курсів, їх узагальнення та систематизація; системне застосування (закріплення, поглиблення, впровадження) умінь, навичок та інших компетентностей, одержаних у процесі науково-професійної підготовки; формування професійної готовності аспірантів до науково-педагогічної діяльності у закладі освіти; озброєння майбутніх докторів філософії уміньми системно-структурного аналізу наукової та практичної педагогічної діяльності; оволодіння новою інформацією, інноваційним педагогічним досвідом, новими освітніми технологіями; забезпечення єдності освітньо-теоретичного, практичного і наукового компонентів у підготовці докторів філософії з професійної освіти; розвиток професійно-наукової творчості здобувачів; заохочення до власної інноваційної

професійно-педагогічної та наукової діяльності; формування самооцінки науково-професійних досягнень; розвиток прагнення до самовдосконалення і професійного самотворення, визначення перспектив професійного і наукового саморозвитку, самозростання.

II. Місце асистентської практики в освітній програмі

Обов'язковий компонент

III. Обсяг асистентської практики

<i>Кількість кредитів</i>	<i>3 кредити</i>
<i>Загальна кількість годин</i>	<i>90</i>

IV. Зміст асистентської практики

Блок-модуль I. Настановна конференція. Ознайомлення зі змістовими особливостями і завданнями практики.

Практика розпочинається настановною конференцією та зустріччю із представниками адміністрації закладу вищої професійної освіти (науково-дослідної установи) з метою ознайомлення практикантів із проблемами організації і змісту освітньо-наукового процесу, управління, здобутками, традиціями, перспективами розвитку закладу освіти/науково-дослідної установи. У зв'язку зі структуруванням змісту практичної діяльності за двома блокамимодулями (освітньо-методичним і науково-дослідним) опанування кожного блоку передбачає зустрічі з проректорами/заступниками закладів вищої освіти/науково-дослідних установ із відповідних напрямів. Відбувається ознайомлення: 1) з системою навчально-методичної роботи ЗО, структурними підрозділами, що розв'язують питання методичної роботи, традиційним та інноваційним досвідом, здобутками ЗО в освітньому процесі; 2) із системою наукової діяльності закладу вищої освіти/науково-дослідної установи, підрозділами, що вирішують питання наукової роботи, умовами складання вступних, поточних іспитів та особливостями навчання за освітніми програмами; 3) науковими школами ЗО/науково-дослідної установи.

Блок-модуль II. Навчально-методична робота.

Основне призначення - дослідження системи навчально-методичної роботи у ЗО, відпрацювання умінь, навичок, досвіду та інших компетентностей аспірантів щодо її організації та впровадження науково-компетентнісної моделі освітньо-наукового процесу. Практично-дослідницькі завдання: 1. Ознайомитися з планами та звітами роботи науково-методичної ради ЗО. Виявити позитивні та суперечливі моменти цих документів. Скорегувати навчально-методичний блок-модуль індивідуального комплексного плану роботи на період практики. 2. Відвідати науково-методичний семінар/засідання випускової (близької за спеціальністю) кафедри/відділу і проаналізувати його зміст. 3. Вивчити досвід викладачів кафедри з викладання предметів психолого-педагогічного циклу та досвід діяльності куратора ECTS. 4. Відвідати відкриті лекції викладачів кафедри/співробітників відділу. Проаналізувати використані

ними технологічні засоби активізації пошуково-пізнавальної діяльності здобувачів. 5. Підготувати науково-методичні матеріали, розробити і провести 2 лекції і 2 семінарських/практичних заняття з ОК теорії та методики професійної освіти (за вибором); 6. Підібрати і оформити список літератури для наукового дослідження (згідно зі стандартами). 7. Висунути пропозиції щодо розвитку методичної системи ЗО та обґрунтувати необхідність їх утілення в практику. 8. Відвідати засідання вченої, методичної рад науково-дослідних установ/факультетів ЗО, заняття семінару кураторів (за вибором - інші види діяльності ЗО/науково-дослідних установ). Проаналізувати ці форми роботи. Ознайомити цільову аудиторією з особливостями науково-контекстного моделювання освітньо-наукового простору ЗО; 9. Дослідити специфіку студентського самоврядування в інституті/на факультеті ЗО. Розробити методичні рекомендації щодо розвитку самоврядування (вказати конкретні умови, шляхи, інноваційні методи з обґрунтуванням доцільності їх упровадження).

Блок-модуль III. Науково-дослідна робота.

Основне призначення - дослідження системи науково-дослідної роботи у ЗО, науково-дослідних установах, відпрацювання умінь, навичок, інших компетентностей щодо її організації та проведення. Практично-дослідницькі завдання: 1. Ознайомитися з планами та звітами з наукової роботи ЗО/науково-дослідної установи, конкретного інституту/факультету/відділу. 2. Виявити позитивні, негативні та суперечливі моменти цих документів. Скорегувати науково-дослідний блок індивідуального комплексного плану роботи аспіранта на період практики. 3. Дослідити проблему підвищення наукового рівня науково-педагогічних, наукових працівників сучасного ЗО/науково-дослідної установи (окреслити конкретні умови, шляхи, методи з обґрунтуванням доцільності їх упровадження в практику). 4. Проаналізувати діяльність Ради з науково-технічної творчості студентів (НТТС)/аспірантів. Розробити методичні рекомендації щодо підвищення ефективності її діяльності. 5. Організувати і провести тематичне засідання підрозділу НТТС ЗО, відповідної структурної складової науково-дослідної установи. 6. Висунути пропозиції щодо вдосконалення системи науково-дослідної роботи у ЗО/науково-дослідній установі та обґрунтувати необхідність їхнього втілення в контекстну практику.

Блок-модуль IV. Підготовка звітної документації. Звітна (підсумкова) конференція. Представлення та захист звітів аспірантів з асистентської практики.

V. Результати навчання

ПРН3. Планувати, виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з проблем професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї з використанням сучасного інструментарію.

ПРН4. Розробляти та реалізовувати в команді наукові та/або інноваційні проекти у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у цій сфері та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

ПРН7. Розробляти інноваційні методи і практики викладання конкретних навчальних дисциплін, посібники, підручники у сфері професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, а також – підготовки відповідних педагогічних кадрів для неї

на основі системного наукового світогляду з використанням інноваційних педагогічних технологій.

ПРН8. Організовувати та здійснювати освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти на сучасних наукових засадах та прогнозувати результати впливу власного дослідження на покращення його якості.

ПРН9. Постійно вдосконалювати професійні знання, вміння, дослідницькі компетентності, розробляти й реалізовувати програми самовдосконалення і саморозвитку.

VI. Порядок та критерії оцінювання

<i>Поточний контроль</i>	Оцінювання розроблених і проведених лекцій (2-х) і семінарських занять (2-х), індивідуальних науково-дослідних завдань. Система оцінювання включає достатній (частково-пошуковий) та високий (дослідницький) рівень. Передбачено самооцінювання практикантами власної діяльності.
<i>Підсумковий контроль</i>	<i>Залік у V семестрі</i>

Поточний контроль здійснюється викладачами-методистами протягом проходження студентами асистентської практики шляхом аналізу та оцінювання їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Проведення самооцінювання практикантами власної діяльності поряд з оцінюванням їх професійних досягнень викладачем-методистом. Така форма самоконтролю змушує майбутніх докторів філософії не лише самостійно аналізувати факти, явища і результати роботи, а й активно розв'язувати суперечності та долати труднощі, які зустрічаються в ході практики, передусім на дослідницькому рівні. *Підсумковий контроль* здійснюється наприкінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної навчально-методичної та науково-дослідної діяльності аспірантів протягом конкретного періоду. На основі проведеної роботи та оцінювання звітної документації виставляється залікова оцінка (у межах 100 балів).

Рівень відповідності критеріям:

«*Творчий рівень*» (90-100 балів). Знання аспіранта є ґрунтовними і системними; він володіє вміннями їх практичного творчого застосування, його практична діяльність має дослідницький характер, характеризується здатністю самостійно оцінювати професійно орієнтовані ситуації, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«*Високий рівень*» (80-89 балів). Здобувач виконав програму асистентської практики у повному обсязі, розробив завдання з кожного модуля, проте рівень виконання завдань потребує вдосконалення.

«*Достатній рівень*» (70-79 балів). Здобувач виконав програму асистентської практики в повному обсязі, але не досить упевнений у реалізації напрямів її проведення, здатний до самоаналізу, може намітити шляхи самовдосконалення.

«*Задовільний рівень*» (65 – 69 балів). Здобувач загалом виконав програму асистентської практики, але реалізація завдань є дещо поверховою, допускаються неточності у їхньому виконанні, водночас має потенційні можливості для їх корегування під керівництвом викладача-методиста.

«*Низький рівень*» (60-64 балів). Здобувач виконав завдання практики поверхово, фрагментарно, не реалізував себе на достатньому рівні у навчально-викладачській та науково-дослідній діяльності, однак має потенційні можливості (резерви) для їх подолання під керівництвом викладача-методиста.

«*Незадовільний рівень*»:

«*Незадовільно*»: (0-59 балів) - виставляється здобувачу, який не продемонстрував знань з навчально-програмного матеріалу та

не виконав завдання практики. Оцінювання у 35-59 балів передбачає можливість повторного проходження практики, коли здобувач частково виконав програму, але не розкрив більшості модульних завдань. Виставлення 0-34 балів означає обов'язковість повторного проходження практики за невиконання більшості її завдань.

***VII. Політика
практичної
підготовки***

Дні й години для консультацій: консультації надаються перед проходженням асистентської практики, упродовж практики, за спеціальним графіком, розробленим на період практики та за стабільним графіком консультативної роботи викладачів кафедри (керівника і методистів практики).

Норми оцінювання роботи аспірантів під час практики: участь у настановній конференції – 10 балів; підготовка і проведення 2-х лекцій – (10+10) 20 балів; підготовка і проведення 2-х семінарських/практичних занять – (10+10) 20 балів; підготовка і проведення контекстно-наукового заходу в академічній групі – 10 балів; підготовка і оформлення звітної документації – 30 балів; участь у звітній конференції – 10 балів. Підсумковий рейтинговий бал - 100.

Форми звітності практиканта. 1. Індивідуальний комплексний план роботи на період асистентської практики (з відмітками про виконання). 2. Щоденник асистентської практики. 3. Обґрунтування структури і змісту діяльності ЗО/установи: навчально-методичний та науково-дослідний аспекти. 4. Звіт про виконання практично-дослідницьких завдань за блоками-модулями: навчально-методична, науково-дослідна робота. 5. Методичні розробки 2-х лекцій і планів 2-х семінарських/практичних занять у відповідності до науково-компетентнісної моделі організації освітньо-наукового процесу ЗО; 6. Список літератури для виконання індивідуального наукового дослідження. 7. Науково обґрунтовані ідеї, рекомендації та пропозиції щодо розвитку навчально-методичної, науково-дослідної роботи ЗО/науково-дослідної установи. 8. Обґрунтування значення та місця індивідуального наукового дослідження в контексті спеціальності 015 Професійна освіта.

Вимоги до звітної документації. Проходження асистентської практики завершується підготовкою та захистом звіту про практику. Матеріали до звіту готуються щоденно, а його безпосереднє оформлення здійснюється протягом останнього тижня практики. Звіт про проходження асистентської практики має висвітлювати питання виконання практикантом завдань практики, особисте ставлення аспіранта до професійної діяльності викладачів дисциплін з теорії і методики професійної освіти (спеціальної підготовки) та враження від неї. Особливу увагу варто приділити самоаналізу власної науково-педагогічної діяльності. Звіт формується у довільній формі, підписується практикантом та завіряється викладачем-методистом. Звіт та щоденник практики протягом 3-х днів після завершення практики здається викладачу-методисту від кафедри педагогіки, який перевіряє правильність оформлення, підписує і передає його на кафедру. Якщо програма практики не виконана аспірантом з поважної причини (за наявності відповідної довідки), йому може надаватися можливість пройти практику у вільний від навчання час, відповідно до рішення кафедри. За результатами проходження практики і захистом звіту виставляється диференційована залікова оцінка.

***VIII. Основні
інформаційні
ресурси***

Дем'яненко Н.М. Асистентська практика. *Навчально-науковий комплекс освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта* / Дем'яненко Н.М., Акініна Н.Л., Булда А.А., Кравченко І.М., Кухар Л.О., Смікал В.О.; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. С. 250-265.
Дем'яненко Н.М. Організація експериментальної діяльності (015 Професійна освіта). *Навчально-науковий комплекс*

освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта / Дем'яненко Н.М., Акініна Н.Л., Булда А.А., Кравченко І.М., Кухар Л.О., Смікал В.О.; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. С. 217-249.

Навчально-науковий комплекс освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 Професійна освіта / Дем'яненко Н.М., Акініна Н.Л., Булда А.А., Кравченко І.М., Кухар Л.О., Смікал В.О.; за ред. Н.М. Дем'яненко. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 265 с.

Меняйло В.І. Підготовка майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності: теоретико-методичні аспекти: монографія. Херсон: Гельветика, 2020. 580 с.

Таланова Ж.В. Докторська підготовка у світі та Україні: монографія. Київ: Міленіум, 2010. 476 с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри педагогіки протокол № 1 від 25 серпня 2024 р.